

CZEKAĆ (1226) *vb impf i pf*

impf (1221), *pf* (4), *impf a. pl* (1).

e oraz a jasne [w tym w a 5 r., w e 2 r. błędne znakowanie].

inf czekać (205). ◇ *praes 1 sg* czekâm (60); -âm (55), -am (1), -(a)m (4); -âm: -am *SkarŻyw* (2 : 1). ◇ *2 sg* czekâsz (22); -âsz (19), -asz (2), -(a)sz (1); -âsz : -asz *RejPos* (3 : 1), *RejZwierc* (1 : 1). ◇ *3 sg* czekâ (164); -â (151), -a (4), -(a) (9); -â: -a *RejAp* (8 : 1), *RejPos* (42 : 2), *RejZwierc* (11 : 1). ◇ *1 pl* czekâmy (49); -âmy (45), -amy (1) *MurzNT*, -(a)my (3). ◇ *2 pl* czekâcie (5). ◇ *3 pl* czekają (112); -ają (100), -ają (5), -(a)ją (7); -ają *MurzHist*, *SkarJedn*; -ają : -ają *MurzNT* (1 : 1), *BielKron* (3 : 1), *SkarŻyw* (2 : 1). ◇ *praet 1 sg m* czekâł(e)m, -m czekâł (19), ja czek(a)ł (1) *ZapMaz. f* czekâłâm (1). ◇ *2 sg m* -ś czek(a)ł (1). ◇ *3 sg m* czekâł (102); -âł (91), -ał (1), -(a)ł (10); -âł: -ał *SkarŻyw* (17 : 1). *f* czekała (18). *n* czekało (2). ◇ *1 pl m pers* -smy czekâli, czekâliśmy (7). ◇ *2 pl m pers* -ście czekâli (2). ◇ *3 pl m pers* czekali (84); -ali (76), -âli (2), -(a)li (6); -ali : -âli *BielKron* (8 : 1), *Mącz* (1 : 1). *subst* czekały (5). ◇ *fut 1 sg m* będę czekâł (4), czekać będę (4), będę czekać (1); będę czekâł *BierEz*, *Mącz*, *SkarŻyw*; czekać będę *BudBib* (2); czekać będę : będę czekać *HistRzym* (1 : 1); będę czekâł : czekać będę *ActReg* (1 : 1). ◇ *2 sg m* będziesz czekâł (1). ◇ *3 sg m* czekać będzie (2) *Diar*, *RejPos*, będzie czekâł (1) *BierEz. f* będzie czekała (2). *n* będzie czekało (2). ◇ *1 pl m pers* będzi(e)m czekać (2) *BibRadz*, *BielKron*, czekać będzi(e)my (1) *DiarDop*, będzi(e)my czekać (1) *KrowObr*. ◇ *2 pl subst* czekać będziecie (1). ◇ *3 pl m pers* czekać będą (2), będą czekać (1); czekać będą *LatHar*; czekać będą : będą czekać *RejPos* (1 : 1). ◇ *imp 1 sg* niechaj czekâm (1). ◇ *2 sg* czekâj (46). ◇ *3 sg* niechaj czekâ (2). ◇ *1 pl* czekâjmy (13); -âjmy (12), -ajmy (1); -âjmy : -ajmy *SkarŻyw* (1 : 1). ◇ *2 pl* czekâjcie (15). ◇ *3 pl* niechaj czekają (2). ◇ *1 du* czekâjwa (1) *BierEz O2*. ◇ *con 2 sg m* byś czekâł, czekâłbyś (7). ◇ *3 sg m* by czekâł (18). *f* by czekała (1). ◇ *1 pl m pers* byśmy czekali (5) *LibLeg*, *SkarJedn*, *ArtKanc*, *SkarKaz*, *OrzJan*, bychmy czekali (2) *RejPos*, *RejPosWstaw*; -ali (5), -âli (1) *ArtKanc*, -(a)li (1). ◇ *2 pl m pers* byście czekali (3). ◇ *3 pl m pers* by czekali (17); -ali (14), -âli (2), -(a)li (1); -ali : -âli *BielKron* (2 : 1), *SkarŻyw* (1 : 1). ◇ *impers praet* czekâno (4). ◇ *part praes act* czekając (201); -ając (182), -âjąc (7), -(a)jąc (12); -âjąc *Prot*, *PaxLiz*; -ając : -âjąc *RejPs* (3 : 2), *BielKron* (29 : 1), *SkarJedn* (2 : 1), *SkarŻyw* (10 : 1). ◇ *part praet act* czekâwszy (4).

Sł stp, Cn notuje, *Linde XVI – XIX w.*

I. impf (1221) :

1. *Zatrzymać się w miejscu lub czasie, nim coś nastąpi; być w pogotowiu, trwać w jakimś stanie; exspectare, manere, operiri, praestolare Mącz, Cn; mantare, permanere, obsidere Mącz; in exspectatione esse Cn* (275) : On mnimâiąc by go pŕem zwał/ Szedł ode drzwi czekâć niechciał. *BierEz E2v*; y Rofkazała my w. K. M. zażądaniem moiem/ gleitv pomknąć kv ŕprawie/ przel ŕwego włânego komornika/ Hendrika/ alem go niemogł (przel ŕzecz dni czekaiącz) dostać *SeklWyzn 4v*; A tak darmo ŕyę czas kroczy Ać ŕędzia czeka zdobroczy *RejKup z6, v3v, v4v, v7; KromRozm I N4; RejWiz 33, 122, 131v; RejFig Bb5v*; Tençi dzień ielŕ czternaŕty/ iâko czekâiâc trwâcie lâczni nic nie iedzac. *BibRadz Act 27/33; BielKron 32v, 191v, 227v, 252, 330v; Mącz 264c, 380a*; ŕługâ [...] nie wŕzedł tâm/ âle czekâiâc v drzwi/ nâ lâwie zâlŕnâł *GórŕDworz Pv, R7v [2 r.]*; *RejZwierc 120v, 238v; BielSpr 14; SkarŻyw 492, 545, 571; KochPieś 25*; Czekâł y Pan Kanclerz przedewroty *ActReg 71, 11, 27, 84*;

GostGosp 28; *WujNT Luc* 23/35, *Act* 27/33; y ten porządek czynimy/ áby Káíztelan [...] trzy dni ná mieyfcu ku ściąganiu náznaczonym w powiecie íwym czekał. *SarnStat* 302; *SiebRozmysł* K2v; *PowodPr* 58; *CiekPotr* 8, 66; *GostCast* 28; *KlonWor* 34.

czekać kogo, czego [w tym: kogo czego z czym (9)] (151): A Páná ták z lánnyey čekay. *BierEz* A2; Kowal widząc iż nie ízczeka/ Iedno ípiąc obiádá czeka: Kijem go z domu wypędził *BierEz* K2v, B3, C2, D2, Kv, K3, O2, O4v, Q2v; Iezus mily wten czas v matki w żywocie mieífkál wedle biegu człowieczego/ čekaiątz mieíątza dziewiętego. *OpecŻyw* 14, 4v, 30, 51, 58v; *ForCnR* D4; *FalZioł* IV 27a; *GlabGad* G4; *MiechGlab* 17, 56; *LibLeg* 7/36 [3 r.], 11/9v, 75v; muíchil ich czekacz trzi dny *LibMal* 1543/68, 1544/93v, 1547/125v; *RejRozpr* B2; A tak iuż naprzód idzcie a tam mię čekaycie *RejJóz* Ov; *RejKup* v8, x4v; *HistAl* F; y czekawíly go tywdzyeń [!] yáko był íam Sámuel rofkazał/ nychcýał dáley czekać *KromRozm I* N4; *MurzNT Luc* 12/36; *GroicPorz* kv; *Leop Luc* 1/21, *Act* 17/16; čekaymy żniwá/ áż Pan przyydzie ná żniwo ná íwoie *OrzList* f2; *UstPraw* D2v; A wzdycháiąc wítawicżnie/ świtánia čekáá. *KochZuz* A3v; *RejZwierz* 38, 113, 137v; *BibRadz Ruth* 1/13, *Ier* 3/2; á v forty čekáli iey kápłani *BielKron* 113v; Lubczánie porázili/ rozbili y pobráli okręthy Holánderskie v Gdańfká nád Helem/ kthorzy íobie przespiecznie ítali ná morzu čekaiąc wiátru *BielKron* 408, 32v, 34v, 64v, 114, 191v (26); Herus nos apud aedem Veneris mantat, Pan nas przy kościele bogini Veneris czeka. *Mącz* 208d; Abi intro ibi me operire, Idź w dóm tamże mię čekay. *Mącz* 264c, 243a, 319b, 370d, 410d; ále tá rychley przyczyná íeft iey ímierci/ iż íie iey długi czas zdał czekać do iutrá *GórnDworz* Y8v, C2v, P5; á íą tu áż do twe^{go} przyiáchánia będę cie czekać. *HistRzym* 77, 17v; *RejPos* 106, 110, 127v, 137v, 237 (11); *RejZwierc* 59, 149v, 150v, 158, 176, 270v; *BielSpr* 56, 58v, 67v; *MycPrz* I Cv; *Strum* I; *KarnNap* F; á čekaiąc nocy/ przyftąpił do drzwi Oycá íwego *SkarŻyw* 134; Rano fzedł tám gdzie iego kázánia ludzie čekáli. *SkarŻyw* 309, 112, 212, 252, 336, 390 (11); mieízkál potym w Korczynie piętnáście dni/ čekaiąc przyiazdu Krolewny *StryjKron* 472; *KochFr* 26; *KochSz* C2v; *KochSob* 56; *BielRozm* 33; *ActReg* 71, 72, 172; *GostGosp* 94; *GrochKal* 22; *GrabowSet* S2; *WujNT Luc* 8/40, *Ioann* 5/3, *Act* 10/24, 17/16, 20/5, 1. *Cor* 16/11; „Niechaj panowie sądowni tak dłuío poczekają, jako ja też pana podsędká czekał”. *ZapMaz II* G 97/89; *SkarKaz* 489b; *CiekPotr* 72; *SkarKazSej* 694b; *KlonFlis* C3v, Ev; *KlonWor* 63. Cf *czekać czego przy kim*; »czekać czasu«, »końca czekać«, »niedługo czekać«, »odpowiedzi czekać«, »poki czekać«, »z radością czekać«.

czekać czego przy kim (1): á poíłác do woýlká nieprzyiácielskiego táiemnie tym poíłem który tego czeka przy mnie w táiemności. *BielSpr* 39v.

czekać komu (2): áíz íię ieden zuchwálec obrał: który innym przygániáiąc/ ííz mu ták dłuío čekáli/ íam go zmoítu zepchnął. *SkarŻyw* 403; *ZawJeft* 12.

czekać na kogo, na co [w tym: na kogo z czym (1)] (16): *LibMal* 1543/68; A gdyby páni wyízlá ná to iuż čekáli. *RejWiz* 25v, 23; *Leop Act* 28/6; *BielKron* 331; permanere per translationem, Ná niektórą rzecz czuhác/ Czekać/ Godzić. *Mącz* 207c, 207a, 350c; Tyfiąc gáler na kotwicách pogotowiu ítoi W Aulidzie: ktorzy tylko ná poíly čekaią. *KochOdpr* D3; *SkarŻyw* 89 marg; *KochPhaen* 24; *KochPam* 85; y dlatego (przy innych przyczynach) tydzien na odpis czekał *ActReg* 138, 86, 125; *CzahTr* D4, E2v.

czekać czym (1): á poľlufzeńfthwem nieiakhim czeka aże mu znamię dadzą gdy czo czynić ma *FalZioł* IV 6b.

czekać z czym (16): oto Pan moy/ Dał cię prosić ná obiad fwoy: Y będzie cię z iadłem czekał *BierEz* D2; *RejRozpr* B2; *RejKup* v8; *RejWiz* 59; A pułtelnik ná brzegu/ s pochodnią go czekał. *RejZwierz* 113; *BielKron* 72, 322v; Manet te hic ampla satis conditio, Czekáya ná cię dobrze s uczciwym vrzędem. *Mącz* 207a; *RejPos* 106, 240, 286, 345v; *RejZwierz* 176; *KarnNap* F; *SkarKazSej* 688a; *KlonWor* 42.

Ze zdaniem dopełnieniowym [aby (3), zaimek względny (5), inne wskaźniki (5)] (13): *OpecŻyw* 26v; y teraz iuż łą pogotowiu/ czekáiąc cobyś im oznaymił. *BibRadz Act* 23/21; *BielKron* 47, 450v; *GórnDworz* O5; *RejZwierz* 26, 159v; z poľły y námiestniki fwymi czekał/ áby mu drugi raz dano znác/ zebj prożno w cudzey ftronie poľłowie ie⁸⁰ nie mieľzkáli *SkarŻyw* 89; A koń vľzy náľtáwiwľzy/ czekał rychłoli wynidzie Smok. *SkarŻyw* 187; *CzechEp* *3; *KochSz* C3v; *KochPam* 86; *ActReg* 49.

Ze zdaniem okolicznikowym czasu [w tym z zapowiednikami: tak długo (2), dotąd (1); aż (14), aż(e)by (4), iż (1)] (19): Siedz gościu nic mi nie ľzkodziľ: Czekay áz będzie gotowo *BierEz* K4; *FalZioł* IV 6b; stall czákayacz aľz by mv Trzewyky wynyefzyono *LibMal* 1545/103; *RejZwierz* 110; *BibRadz* 2.Reg 7/9; á kazála v forty czekać áz záľię przydzye. *BielKron* 113v, 72, 306v; *Mącz* 97c, 440d; *OrzQuin* V3; *GórnDworz* M7, T7; Tedy ľędzia długo czekał ázeby przyľzedł *HistRzym* 119v; *RejZwierz* 70v; *KochSz* B2; *ArtKanc* G16v; *ActReg* 56; Przeto ty czekay/ áźci drag odwioda/ Nie trácay broďa. *KlonFlis* Hv.

Przysłowia: to Potym gdy ľie vbierze/ iuż iáko drewno fthoi/ á czeka ľoiowego ľłończá *GórnDworz* G2.

bo gdy Pan załoga wľpomaga/ tedy tám niepráwy iuż czeka iákoby pies parzy. *GostGosp* 162.

Zwroty: »czekać (swego, tego) czasu« [*szyk zmienny*] (3): *LibLeg* 11/77; *GórnDworz* G2; y ľtali v brzegu czekáiąc fwego czaľu *HistRzym* 20.

»do tego, słusznego czasu czekać« (2 : 1): zeby go do slwľznego czaľzv Cro: ye⁸⁰ M. Vangierskie⁸⁰ poľla czekał. *LibLeg* 7/36; *BielKron* 306v, 435v.

»darmo czekać« (1): áby dármno nie czekał/ ábo zeby dwa rázy nie chodziľ. *GostGosp* 34.

»dawno, z dawna czekać« (2 : 1): [*ľędzia*] dawno was czeka s Sądem *RejKup* v8; [*Posel cesarski*] z dawna czekał v krolá Poznánľskiego ľeymu w Prufkiey rzeczy *BielKron* 407; *Mącz* 163b.

»długo, dľugi czas czekać« [*szyk zmienny*] (19 : 1): *BierEz* L3v; A gdy ná tho dľugo czekáli/ widząc że ľie mu nie zľego nie ftháło/ obrociwľzy ľie powiádáli go być Bogiem. *Leop Act* 28/6; *BibRadz* Ier 29/28; *BielKron* 64v; Diutius in hoc desiderio esse non possum Nie mogę dľużey w tey poźadliwości czekać. *Mącz* 83a, 343d, 440d; *HistRzym* 119v; Czekáł go Alexánder w kościele dľugo *SkarŻyw* 390, 403, 490, 559, 581; *StryjKron* 652; Chryľtus miał byľ dľużey w niebie czekać *ReszPrz* 98; *BielRozm* 33; *ZawJeft* 12; *ActReg* 49, 56; *WujNT Act* 28/6.

»czekać dzień w dzień« (1): á będzieľ czekał dzień/ wdzień *GórnDworz* M7.

»czekać końca« [*szyk zmienny*] (2): *BierEz* D4v; ale iľz niemial od drugich podpori vľiadł w pokoiu á czekał konca *PaprUp* H3.

»[kogo] niedługo czekać« (1): Bo wspomni łobie iż go nie długo czekał Dániel siedząc w iáłkini *RejPos* 127.

»czekać odpowiedzi« [szyk zmienny] (3): *LibLeg* 11/78; *CzechRozm* 61v; áłtanawłzi odpowiedzi tzełal. *PaprUp* K4.

»poki [czego] czekać« = *jak długo czekać* (1): dobrzes to V m uczinil. quid enim p(ro)mittere laedit: ale poki go czekać *KochList* n1b 2.

»prožno czekać« (1): á Krol w Opátowcu długi czás prožno czekał. *StryjKron* 652.

»[kogo, czego] z radością czekać« [szyk zmienny] (9): Gdy go wiedli do Krolá/ z radością go czekał *RejZwierz* 13; *BielKron* 251, 413, 413v; *RejPos* 110, 128, 166v, 196, 196v.

Szereg: »czekać a pragnąć« (1): Stoi też [...] iáko tu łyłyfyz/ Pan twoy nád tobą płáčzący [...] czekáiąc á prágnać vznánia twego. *RejPos* 196v.

W przen [kogo, czego] (4) : *KochPs* 193; Niełtetyfyz iáko wćieka Szczęścié/ ni wieczorá czeka *ZawJeft* 28; Ale co czynię? wiátry mię czekáią/ Snadź mię y wiátry łáme tám wzywáią *GrochKal* 6.

Fraza: »nieszczęście czeka« (1): ktorego też łamego/ że toż niezczęście czeka/ Bog łam powiedział? *ModrzBaz* 80.

2. *Spodziewać się, przewidywać, mieć nadzieję na coś, liczyć na coś, oczekiwać czegoś; exspectare* *Mącz*, *Calag*, *Cn*; *struere, timere* *Mącz* (725) : A tom ya czekał w łerdeczney łwoyey vprzeymości *LubPs* Q; *SeklPieś* 19v; *Mącz* 88c; Co tu czekałz/ nie inego iedno śmierci nagłey. *HistRzym* 10; *RejPos* B, 75v; *BudBib* Is 64/2; *BudNT* S2v marg; Widźimy iáko wiele ludzi/ [...] że ztefknice czekáiąc vmieráią/ od mieczá y inemi łpołoby giną. *ModrzBaz* 92; Serce czekáiąc włtawa/ nádzieiá nie łtanie *KochPs* 182; *SkarŻyw* 484.

czekać kogo, czego (612): Z Ezopá łie násmiewáli/ A iego złego czekáli. *BierEz* A2v, E4v, G3, H4, Nv, N2 (10); *OpecŻyw* 167; *PatKaz* III 105; Ale Secundus łmierci łobie mało waząc zmilczeniem łmierci czekał *BielŻyw* 134; Ułtała, czułz przed tesknoćią czekáiąc pana Iefuła *WróbŻołt* 006, B7v, 55/8, 61/2, 103/10, 118/95; atak ya od ciebie odprawi czekam y ządam a nieodkogo ynłczego. *LibLeg* 10/153v, 11/161v; *RejPs* 48v, 191v; *RejRozpr* D4, H4v; Iakos kazał czekamy łzczęłliwey odprawy Bychmy z dobrą nowiną do łwych przyechali *RejJóz* M8, H3v; Ale iuz niewczas narzekać Iedno pewney łmierczy czekać. *RejKup* f5v, d6v, v4, dd8v, ee5v; *MurzHist* A3, D4, F4, N, P4v, R4; *MurzNT* 48v, 61, 96, *Mar* 15/43; *MurzNTSekl* A4; Dla czegoż/ á ktorym łpołobem dał był żydom łtary zakon/ gdy inego czekác myeli? *KromRozm* II i3v, a3, a4; *LubPs* G3, K2v, L, X6, bb5, hh6; Niechay tełz żadny po Papięzu nietzeka iákiey popráwy/ ábowiem według przyłięgi łwoiey inák tzynić niemoże. *KrowObr* 40v, 78v [2 r.], 132 marg, 132v, 186v [2 r.], 192v, Tt3v; *RejWiz* 33v, 59, 94v, 159, 162, 164 [2 r.]; *Leop* *Prov* 20/22, *Eccli* 6/19, *Phil* 3/20, 1.*Thess* 1/9; ná ktorego oko y wiára człowiecza patrząc/ błogoláwienłthwá od Bogá/ z onego przybytku widomego czekála *OrzList* c2v; á czegoż czekác innego w Polłzzcze mamy/ iedno rychłego zginienia *OrzList* h2, h3, h3v; *RejZwierz* 47v; *BibRadz* I *7, 2.*Reg* 6/33, *Hab* 2 arg, *Iob* 7/2, *Phil* 3/20; *OrzRozm* A4, N4v, T4v, V [2 r.]; *BielKron* 165v, 214v, 230, 330v, 332 (9); *LeovPrzep* Fv; Legatarius, Ten komu co yełt odkazano/ też który czeka łpadku po kim. *Mącz* 186d, 9d; Dofycći mnie ná Przemysłkiéy Kánoniéy/ na ktorey przełtawam/ y tu śmierci czekam. *OrzQuin* O2, A2, C3v, Dv, Gv, Ov, S4v; Bog dobrze

wfzytko czyni/ prozno tu nárzekác/ Bo czegosmy nie godni/ przeczże tego czekác? *Prot Bv*; A ták rozráduycie fie wierni/ á czekaycie bez wfzého ftráchu thego fędziego fpráwiedliwego fwoiego *RejAp* 127; á czekáią poľpoľu y s Pánem fwym náwrocenia káždego. *RejAp* 154, CCv, 19, 20v, 94, 117v (18); Ale naypoľpolitfza trefność tá iefť/ kiedy człowiek ná fwe fłowá/ dáleko rozną powieść fłyfzy/ niż tá kthorey czekał *GórnDworz* P7v, C3v, E8v, G7v, L, P8v (9); Opáctwá ia tu czekác niebęde ále poyde rodzicow mych fzukác. *HistRzym* 34, [118]; A czegoż iuż dáley czekác maľz? ná což fie iuż dáley rozmyfłác maľz? *RejPos* 6v; á tho fą wfzytki pociechy náľze/ podobác fie Pánu Bogu fwemu/ á czekác nád fobą wypeľnienia wfzytkich miľośćiwych obietnic iego. *RejPos* 143, B2, 2 [2 r.], 6, 7, 8 (65); *BiałKat* 103v; Płátnierz czeka kłopotow/ chłopek na wśi żniwá/ Barwierz zwad/ Grubarz moru/ á Młynárze mliwá. *BielSat* C3; *GrzegŚm* 14 [2 r.], 35; Iuż niczego nie czekáľz iedno oney fpokoyney żimy/ ábyś teź fobie odpoczynał od wfzelkiew prace fwoiey. *RejZwierc* 136, B2v, [28³], 71, 85v, 115v (28); *BielSpr* 59v; *WujJud* 25v, 192, 214, 237; *KochList* 1; *RejPosRozpr* b3v; *RejPosWstaw* [21³] [2 r.], 111; Lecź dobrá oczekawałem á przyfzľo źle/ czekałem teź fwiáťłości/ á przyfzedł mrok. *BudBib Iob* 30/26, 7/2, *Is* 8/17, *2.Mach* 7/14, 9/25; *MycPrz* I [C]2; *WierKróc* A3v; *BudNT* C2v; *StryjWjaz* Bv; *CzechRozm* 45v, 93v, 169v; *Paprpán* B; *ModrzBaz* [38], 69, 73v, 107v, 116v, 120v, 125v; *SkarJedn* [A*2], 44, 148, 343, 383 [3 r.], d6; *KochDryas* A2; *KochOdpr* B3, C2v, D3; *Oczko* 27v; Do twého fądu ia fye vćiekam/ Y fpráwiedliwéy fkaźni twéy czekam *KochPs* 21, 7, 10, 57, 82, 92 (12); poľzli mię do odchłáni/ á ia onym oycom/ ktorzy cię tám czekáią/ fzczeńliwym poľtem zoľtánę *SkarŻyw* 113; woľę cię z oycy czekác *SkarŻyw* 245; tám Bárthłomiew S. ná wyľpie Tybru kośćiom fwoim dniá fądnego czekác każe *SkarŻyw* 408, A4, A5, 2, 3, 41 (34); W ktorą nádźieię żywiefz? czego czekáľz więcý? Czemu śmierciá żáľłóści nie zbywaľz co přęcý? *KochTr* 15, 23, 25; *MWilkHist* E2v, F2, F2v [2 r.], G3, I, I2v; *StryjKron* 390, 572, 622, 682, 697, 752; *CzechEp* 304, [400], [410]; *NiemObr* 162; *KochFr* 7; *KochDz* 106; *KochWz* 138; *ReszPrz* 98; *ReszHoz* 137; *ReszList* 188; *WisznTr* 9; *BielSen* 10; Před nią gwiazdy drobniefzē po iednéy znikáią/ y ták iuż przyfzľéy nocy nieznácznie czekáią. *KochPieś* 9, 34, 38, 40; *PudľFr* 15, 26, 32, 33, 45, 62; Dufzá moiá Páná czeka *ArtKanc* L11v, A10v, D12, G13v, M17, N18 (10); *BielRozm* 20; *GórnRozm* N3v; *KochWr* 16, 26; *Paprup* Fv; *ActReg* 32, 156; Zwáľczzá gdy fie tráfi dobremu goľpodarzowi fwoim vrobkiem w dobry rok głodnego czekác. *GostGosp* 48; *GórnTroas* 14, 24; Iużem zwąpĩł w rátkunku/ śmierci czekam tylko *GrabowSet* F, F2v; *KochFrag* 28; Czegoź tedy czekaćie? álbo iáką fie wźdy nádźieię cieľzyćie? *OrzJan* 14, 15, 23, 105, 110, 125, 130, 134; *LatHar* 31, 91, 249, 554, 652; Tyżeś iefť on/ ktory ma przyść/ czyli infzego czekamy? *WujNT Matth* 11/3, s. 3, 204, *Luc* 7/19, 20, s. 299 (22); *SarnStat* 986; *KlonKr* B3v; *PowodPr* 36, 57; ále ráczey hoynośći miľośierdzia iego niżli fądowego ciáľne⁸⁰ pyťania czekam. *SkarKaz* 352b; Heretycy Chryťtuľá odmieniáią y iefzcze infzego czekáią *SkarKaz* Ooooc,)(2,)(3, 1a, 5a, 8b (16); *CiekPotr* 58; *SkarKazSej* 670b, 701a; *KlonFlis* A4v, D3v; *KlonWor* 38, 78; *PudľDydo* B; Lecź komu cieniem zaydźie fzczeńścia koľo/ Kázał trwác/ fwiáťłá czekáiąc wesoľo. *SzarzRyt* D3v, C4v. Cf *czekać czego w kim*, *Ze zdaniem dopeľnieniowym*, »czekać czasu«, »do sľusznego czasu czekać«, »czekać czego dobrego«, »doma czekać«, »końca czekać«, »czekać łaski«, »czekać miľośierdzia«, »nadzieje czekać«, »niedľugo czekać«, »nie mieć czego czekać«, »czekać obietnice«, »pociechy czekać«, »pomocy czekać«, »z radościá czekać«, »szczęścia czekać«, »ratunku czekać«, »czekać zmiľowania«.

czekać czego w kim (1): Ktorych Pan długo czekał/ by fię z nich kto vznał. A dziwnie im folgował, czekáiąc w nich rządu *ArtKanc* K6.

czekać do czego (9): á iž go iuž pewnie czekáią do towarzyŝtwa ŝwego. *RejAp* 131v, 50v; *RejPos* 12v; Chryŝtuŝa do náuki czekáiąc [!]/ rozumu nie mam. *SkarJedn* 44, 343; *KochPs* 52; *SkarŻyw* 2, 245; *SkarKazSej* 660a.

czekać od kogo, od czego [w tym: *czego od kogo, od czego* (48), *od kogo na co* (1)] (49): *WróbŻółt* 61/2; *LibLeg* 7/103, 10/153v; *RejPs* 191v; *MurzHist* A3; niechayże tedy żadny wierny nieŝuka/ od takowych Biŝkupow/ áni potwierdzenia [...] áni tzeka od nich Concilium žádnego *KrowObr* 132v; *OrzList* c2v; *BibRadz* 2.Reg 6/33, *Hab* 2 arg; *OrzRozm* N4v; *BielKron* 200, 230, 306v, 330v, 393, 410v; nieczekay nic od Bogá/ áni duŝy/ áni ciáłu pożyteczného ŝobie *OrzQuin* Gv, Dv, S4v; *GórnDworz* C3v, Eev; *RejPos* 27v, 46v, 226v; *RejZwierc* [272]; *WujJud* 214; *BudBib* 2.Mach 7/14; ci chwały y ŝlawy od Bogá czekáć máią/ nie od ludzi. *ModrzBaz* [38], 69, 73v, 102v, 107v; *SkarŻyw* 82; *StryjKron* 697; *ReszHoz* 137; Ieŝliže ty konceptu nie zrozumieŝ ŝwego/ Odemnie nań nie czekay wykłádu žádného. *PudłFr* 26, 30; *ArtKanc* M17; *KochWr* 26; *PaprUp* Fv; *ActReg* 61; *OrzJan* 23; *WujNT* 323, *Act* 23/21; *WysKaz* 40; *SkarKaz* 161b, 273b, 514a; *SkarKazSej* 688a.

czekać według (a. *wedle*) *czego* (3): *RejAp* 19; *RejZwierc* 131; Czekayże y ty według žádanía moiego *SkorWinsz* A3.

czekać z kogo, z czego (11): *OrzList* c2v; *RejPos* 72v, 201; Z Kłiążąt źemie Pomorŝkiey czego teŝ czekamy *MycPrz* I [C]2; *ArtKanc* N18, N19v; *OstrEpit* A2v; *SkarKazSej* 669a. Cf »czekać z obietnice«.

czekać co [cum A lat.] (1): wszakze ia sam będę czekał resolutionem w̄m̄ci *ActReg* 69.

czekać k(u) czemu (2): nie potrzebáć nam Turków áni Tátarów/ áni Moŝkwy ktemu czekáć. *OrzQuin* Ov; *ArtKanc* T.

czekać na kogo, na co (40): *LibLeg* 7/103; *RejPs* 100v; *LubPs* O2; *Mącz* 97b, 350c, 422c; *RejPos* 261, 345, 345v; ná ŝlowo twoie czekałem. *BudBib* Ps 119/147, Ps 26/14, 36/7, 34, *Prov* 20/22; *Calag* 227b; Skaŝeŝ co kiedy ŝpráwiedliwie? czyli/ Kto ná to czeka/ bárzo ŝye omyli? *KochPs* 84; *StryjKron* 732; *NiemObr* 23; Więć ieŝli nie zię/ tedy przedŝię ŝczeka/ A vftáwicznie na twoie złé czeka. *KochFr* 15; *WerKaz* 288; *ArtKanc* T10v; *ZawJeft* 10; Z Rusi Strachy ŝlychac snadź Tatarowie czekáią nanasze vbezpieczenie. *ActReg* 156; *OstrEpit* A2v; ábyŝmy gotowemi byli/ czekáiąc ná przyŝćie iego. *WujNT* przedm 39, 2.Petr 3/14; *SiebRozmysł* F4v, Gv; *SkarKazSej* 660a, 673b; *KlonFlis* D3v. Cf Ze zdaniem *dopełnieniowym*, »czekać na obietnice«, »czekać na okazyjá«, »na pomoc czekać«.

czekać z czym (2): A czegoŝty záfię czekaŝ s tym przyŝciem Páńŝkim vbogi nędzny wywrotniku *RejAp* 198; *RejPos* 57.

czekać po kim (7): *KrowObr* 40v; Czego iuž y ná dáłŝy čás ludzie beŝpiecznie Po tobie czekáć mogá *KochDryas* A2; *SkarŻyw* 13; *KochDz* 106; Iuž baczę/ że niepewná ci nádźieię máią/ Ktorzy wiáry po miłych ŝwych pewnéy czekáią. *PudłFr* 32; *OrzJan* 125; *SkarKaz*)(4.

czekać przy czym (1): gdybyŝmy go domá przy miłych oŝiádłoŝćiach náŝyich/ y przy duŝych ŝwiętych náŝyich czekáli *OrzJan* 134.

cum inf (2): tacy czekali też ludu wielkiego kłobie przyść z Fryzyey/ Holándryey *BielKron* 214v; *RejPos* 324.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikami: *tego* (8), *na to* (5); *aby* (18), *ażeby* (1), *by* (3), *jesli* (3), *żeby* (3), *gdy* (1), *izby* (1), *jakoby* (1), *że* (1), *zaimek względny* (7), *inne wskaźniki* (4)] (43): *BielŻyw* 82; wżytki zwierzęta od ciebie miły panie czekaia aby im dał pokarm czału flufznego. *WróbŻolt* 103/27; *RejPs* 36v, 48v; *RejKup* z8v; *MurzNT* 18v; *LubPs* O, bb3v; *RejWiz* 116, 180, 193v; *LeszczRzecz* A4; *RejZwierc* 117v; *BielKron* 127, 316v; *Mącz* 270d, 456a; *OrzQuin* X; *SarnUzn* Bv; *HistRzym* 77; *RejPos* 59v [2 r.], 82v, 192; *HistLan* E4; *RejZwierc* 144, 150v; *WujJudConf* 146; czekałem też kto by (mię) żałował/ lecz niemáż *BudBib Ps* 68/20; *MycPrz* II C2v; *Strum* R3v; *Oczko* 20v; *SkarŻyw* 82; *KochTr* 24; *StryjKron* 747; Czekála śmierć/ żeby był Gąłká mówił grzeci. *KochFr* 30; *WerGość* 231; *BielSen* 9; *PudłFr* 68; *ArtKanc* K5v; *GórnTroas* 44; *OrzJan* 12; *PowodPr* 65.

Ze zdaniem okolicznikowym czasu [w tym z zapowiednikiem: *dotąd* (1); *aż* (5), *ażby* (3)] (8): I także byfmy nawrocenia ku panu nafze^{go} nieodkładali/ czekaiać ażbychmy byli od pana fami oobliwie fkarani *MurzHist* B; *Leop Hebr* 10/13; Tym ie nápomnina aby czekali aż fię okaże owoc Ewanieliiey. *BibRadz* II 9c marg; Rzeczy twey fprawiedliwey nikt nie ffortyue/ Czekay aż fię nád tobą Bog wieczny zmiue. *Prot* Bv; *BudBib Iob* 14/14; Niechayże mię tam czekaia Dotąd aż mię ogladaia. *MWilkHist* I; *WujNT Hebr* 10/13, *Iac* 5/7.

Ze zdaniem okolicznikowym celu [*aby* (4), *by* (3)] (7): Tak iako oni czekali duze moiey (aby ia zagladzili) *WróbŻolt* 55/8, 118/95; *RejKup* d6v; *BielKron* 165v; *RejZwierc* 186v, 216v; Czekalem ciebie Pánie/ bys pokore moie Wybawil z nawalności *GrabowSet* F2v.

W charakterystycznych polaczeniach: *czekać dnia sądnego* (4), *Mesyjasza* (3), *śmierci* (14), *zapłaty (odpłaty)* (12), *zbawienia* (3), *zmartwychwstania* (4).

Przysłowia: Od złego/ dobrodzieystwa nie czekay. *BierEz* H4.

Owo tych sądow co zywo czeka iako kania dzdzu. *ActReg* 156.

Zwroty: »cierpliwie, w cierpliwości, z cierpliwością czekać« [szyk zmienny] (7 : 2 : 1): *RejPs* 48v; Oświadcza fię iz chce w cierpliwości czekać odpowiedzi od Pána. *BibRadz Hab* 2 arg; Czekay ciérpliwie do pańkiéy litości. *KochPs* 52; CZekalem z ciérpliwością/ á pan mię obaczył *KochPs* 58; *SkarŻyw* 224; Czekála (cierpliwie) dużá moiá/ dla flowá iego *LatHar* 169, [249]; *WujNT Hebr* 6/15, *Iac* 5/7, 2.*Petr* 3/9.

»czekać czasu« [szyk zmienny] (15): *RejJóz* E5v; *DiarDop* 105; *RejWiz* 178v, 179; *BielKron* 195v, 242v, 248; Także y ty ma miła mátuchno/ Czekay czału/ vlegay cíchuchno. *BielSat* H2; *RejZwierc* 166v; á vftnie go vpomniał/ ale przyftępu do tego y czału czekał. *SkarŻyw* 164, 115; *KochPieś* 48; *ArtKanc* K5v, Q8v; *SkarKaz* 577b.

»do (słusznego a. dalszego, a. tego) czasu czekać [czego]« [szyk zmienny] (4): *RejWiz* 180; á piénieży do dálżzego czału czekać obiecał. *GórnDworz* T6; *ReszPrz* 98; przewodnik ma czekać odpifu/ aż do flufznego czału. *GostGosp* 14.

»czekać dawny, niektory czas« (1 : 1); y czekalifmy ná to czás niektory *NiemObr* 23; *KochFrag* 28.

»dawno, z dawna czekać« [szyk zmienny] (15 : 2): *BierEz* N2; bo ten ieft dzień ktorégofmy dáwno czekali *OpecŻyw* 167; A ya cyebye dawno czekam Oycze. *KromRozm* II a3; Ieft tam Ogarz

Cerberus/ co ich dawno czeka *RejWiz* 162; *Mącz* 97b; *RejAp* 187; ktorzy z dawná á wftáwicznie czekáli wypełnienia thych tho fwiętych obietnic Páná fwoiego. *RejPos* 297v, 272; *KochOdpr* B3, C2v; Dawnochmy Cię tu czekáli Závždy wzdycháiąc woáli. *MWilkHist* F2, E2v, F2v; *StryjKron* 390; *OrzJan* 125; *SiebRozmyśl* Gv, I.

»długo czekać« [szyk zmienny] (18): a za fara też plodną była gdzye tego dlugo czekała *PatKaz III* 105; *LibLeg* 7/103; *RejKup* y4; *RejZwierz* 107v; *BielKron* 165v, 380, 410v; Quousque tandem nobis expectandum erit, Y yákóž tedy długo mamy czekać. *Mącz* 439c; *RejPos* 75v, 76, 172v; *SkarJedn* 383; *SkarŻyw* 82, 285; *BielSen* 10; *PudłFr* 10; *WujNT Hebr* 6/15; *SzarzRyt* C4v.

»czekać (czego) dobrego, co lepszego« [szyk zmienny] (4 : 1): Czekálem czego dobrego/ álic przypádło wfyfłthko źle *Leop Iob* 30/26; czekam od nich co lepszego *BielKron* 200; *RejZwierz* 250; *ModrzBaz* 102v; *SkarKazSej* 688a.

»doma czekać [kogo, czego]« (6): fzło przeciw iemu wielkość ludu pópólitego y Rycerfkiego z dobrej woley/ rádniey niż go domá czekać. *BielKron* 190v; *BielSpr* 58, 59v, 76; *OrzJan* 134; Pigmeowie Zorawio domá nie czekáli/ Ale w pole do nich fšli *KmitaSpit* A4.

»końca, ostatka, (aż) do końca czekać« [szyk zmienny] (4 : 2 : 2): Gdy co działáłz końcá czekay/ Przewiedziełzli tedy śpieway. *BierEz* Iv; Ogrodziwłzy fumnienie oštátká czekayćie/ A názbyt tych wolności fwych nie wyciągayćie. *KochZg* A4; *StryjKron* C4; ále rádźzey áž do końcá/ dokądby fie wfzyftkich liczbá fpełniá/ czekać kazano? *CzechRozm* 185; *KochPs* 78; Oštátká w przyfłzym żywoćie Czekam w rádołnéy ochoćie *KochMRot* A4; *KochTarn* 77; *ArtKanc* P18v.

»czekać łaski« [szyk zmienny] (6): Iedno na wźem twoiey łaski nad fobą czekamy *RejJóz* O6; *RejPos* 46v, 75v; *RejZwierz* [238]; *KochPs* 78; *SkarKaz* 514a.

»czekać miłosierdzia« [szyk zmienny] (6): miłofierdzia Boże^{so} by namniéi czekać niemogę/ zgrzełzyłem przeciwkoduchowi święte^{mv} *MurzHist* D3v; *RejPos* 20, 75, 75v, I46v, 341v.

»z nadzieją, w nadziei, nadzieją, nadzieje czekać« [szyk zmienny] (5 : 4 : 2 : 1): Kthorego z obietnice á dobrotliwości Pánfkiey z wielką rádołciá á s pocieszliwą nádzieią wftáwicznie czekamy. *RejPos* 140; á zupełną wiará á nádzyeią czekáią ná to fwięte wefele fwoie *RejPos* 345v, 11v, 128 [2 r.], 136v, 261v; *RejZwierz* 129, 144; *RejPosWstaw* [21³]; *SkarŻyw* 478; CZekálem w nádziei/ człek nędzny/ trofklivy *GrabowSet* Q3.

»niedługo czekać« [w tym: czego (7)] (9): będą zabijac y wypędzac godne kapłany y zakonniki, podobno nie długo tego iuž czekac. *WróbŻółt* S6; *RejJóz* H6; *OrzRozm* Cv; *OrzQuin* Zv; Boć nie długo czekać tego/ Ze też zá mną fkoczyłz pfięgo *RejZwierz* [238], 28; *Oczko* 5v; *KochPs* 43; Nie długo czekać, ledwie co lat minie, Gdy zdrádna Mołkwá, od Polánow zginie. *KlonKr* A.

»nie mieć, nie masz, nie było czego czekać« (1 : 1 : 1): *BielKron* 200v; *RejPos* 33v; potym powiedziawszy iż ia tu nie mam czego czekac szedł precz *ActReg* 84.

»czekać obietnic(e), obiecania, z obietnic(e), na obietnice« [szyk zmienny] (13 : 1 : 3 : 1): *RejWiz* 194; *BibRadz Act* 1/4; *BielKron* 380; áby czekáli obiecánia oycowfkiego Duchá S. *GrzegRóżn* M2v; Czekaiać twych obietnic niechay fię nie dłuža [!] *Prot* D3v; *RejPos* 66v, 104, 117v, 128 [2 r.], 128v (9); *RejZwierz* 257; *KochFr* 74; *WujNT Act* 1/4.

»czekać na okazyją« (1): Czekáć ná okázyją [...] Expectare ocasionem. *Calag* 227b.

»pociechy, pocieszenia, z pociechami czekać« [szyk zmienny] (12 : 2 : 2): Matuchna z zwoleniki ftála poglądaiątz w niebo/ czekaiątz pocięffeniá iego. *OpecŻyw* 174v; tákież ia czekam poćiechy od ciebie *RejPs* 191v; *RejWiz* 178; *RejPos* 128 [3 r.], 145, 223v; *SkarŻyw* 13, 115; *SiebRozmysł* I; *SkarKaz*)(4, 209a, 273b; *PaxLiz* D3v; *SkarKazSej* 669a.

»pomocy, na pomoc czekać« [szyk zmienny] (9 : 2): *RejKup* Aav; *BielKron* 306v, 410v; *Opem* alicuius expectare, Pomocy czyyey czekać. *Mącz* 266c; *BielSpr* 71; Niechay fyę/ mocny pánie/ zá mię nie wtydáią/ Którzy ná twoię pomoc czekaią. *KochPs* 100; *SkarŻyw* 243; *PudłFr* 30; *ArtKanc* M16; *GrabowSet* F; *SkarKaz* 273b.

»prożno czekać« (6): *KrowObr* 132v *marg*, Tt3v; *OrzList* h3v; *SkarŻyw* 13; gdy raz dufzá ciáľá *Odbieży*/ prożno czekać/ by fyę wrócić miáľá. *KochTr* 24; *BielSen* 10.

»z radością, w radości czekać« [w tym: kogo czego (59)] [szyk zmienny] (54 : 10): *OpecŻyw* [162]v; A ribithwi go czekaią z radoćią *FalZioł* IV 31c; *SeklWyzn* b2; *RejKup* f7v, z8v; Tákeż y ty gdy przydzyeľz w ono towarzysztwo/ Ktore w niebye z rádoćią tám cie czeka wśytko. *RejWiz* 94v, 121, 179, 180 [2 r.], 186v, 194; *BielKron* 464; *RejAp* 9, 50v, 54v, 69, 97 (10); á czekałi z rádoćią tey fwiáťłóći/ o ktorey im tu Prorok powieďa *RejPos* 15v, 7v, 24, 24v, 27, 33v (27); Ktoregoś ty zwyciężył iáko mocarz práwy/ Ktory czeka w rádoći dekretu onego *RejZwierc* 272v, 5, 102, 113v, 127, 166v (9); *ArtKanc* A16v; *ActReg* 61; *WysKaz*)(2v; *SiebRozmysł* K3; *CiekPotr* 89.

»z strachem, w strachu czekać« [szyk zmienny] (5 : 1): Iedno záwždy s ftráchem czekam dokończenia fwego. *LubPs* L, X3v; *RejAp* 198 *marg*, Ee2v; *RejZwierc* 257; *ArtKanc* R20v.

»ratunku czekać« (1): Rátunku tylko z niebá łamego czekaią. *WisznTr* 11.

»szczęścia, nieszczęścia czekać« [szyk zmienny] (4 : 1): Czekay Szczęćia. *BierEz* I2; Z dawnych czałow nieszczęćia więc tego czekaią *RejWiz* 69v, 57; *RejZwierc* 232v; *PudłFr* 10.

»czekać zmiłowania« [szyk zmienny] (3): *RejPos* 74; Czekam ia przedsię twęgo fmiłowánia *KochPs* 208; *MWilkHist* I.

Szeregi: »czyhać a czekać« (2): *Mącz* 350c; iż prze kęs they márney fwey woley fwiáťá tego/ á prze márne z wiedzyenie tego wilká fwego drapieźnego/ ktory vťáwicznie czyha á czeka [...] ná rozdrapánie twoie/ odtępuieľz od tákiego Páná á dobrodzyeiał fwoiego *RejPos* 345.

»czekać i (a) nadziewać sie« [szyk 2 : 2] (4): Bo go iedni czekałi a nádzyewáli fie go przyść z iáķą fwiecką możnoćią *RejPos* 324, 2, 324 [2 r.].

»czekać i pragnąć« (2): Czekáymy y prágnimy poćiechy wśytkiego Izraela *SkarŻyw* 115, 51.

W przen [kogo, czego] (6) : miaeľ dofyć czału/ iákoś fie miał gotowác ná thy obiecáne gody twoie/ dofyć cie forťká otworzona czekaľá *RejPos* 181v; *WisznTr* 11; *OstrEpit* A2v; *SkarKaz*)(2; Gďie wielookne czekaią łzpychlerze Polľkiego źiárná *KlonFlis* D4v.

Zwrot: »czekać z radoćią« (1): CZekaią cię z rádoćią moię niľkię progi *PudłFr* 12.

3. *Zwlekać, ociąggać się, spóźniać się z czymś, odkładać do pewnego czasu lub zdarzenia, wstrzymywać się z decyzją; demorari* *Mącz*, *Cn* (203) : *OpecŻyw* 45v; *RejJóz* H8; *Diar* 83; Ten rzekľ/ widziľż żeć trudno/ poczķay czału máľo. Rzekľá/ nie czekaľbyś ty/ gdybyć fie ták sťáľo. *RejZwierc* 3v; *BibRadz* *Gen* 8/12; *BielKron* 5, 64v, 244v; *Mącz* 207a, 208d, 378c; *GórnDworz* V5; A Pan widzáč

tákíe śwowoleństwo/ miłościwie czeka/ á żáłościwie płáczę nád thym nędznym *RejPos* 197, 172v; *RejZwierc* 166v; *SkarŻyw* 270; *GostGosp* 84; *SkarKazSej* 662a; *SzarzRyt* D2.

czekać kogo, czego [w tym: kogo, czego z kim, z czym (6)] (66): *BierEz* L; *PatKaz III* 88v; Lecz Polanie mądrzey wdziałali/ Namowy od krola nie czekali *KlerPow* 9; *RejRozpr* F4; *LubPs* B6 marg; *KrowObr* 185; *RejWiz* 71, 194; *OrzList* e4v, f2v; *BielKron* 57, 223, 242v, 403v, 457v; Item demorari aliquem, Czekać kogo. *Mącz* 233b; Gdy groził nieprzyaciel/ nie czekałem trwogi/ Zągony poprzedawfzy/ to ią zaráz w nogi. *Prot* A3v; *ProtStoj* Ev; *RejAp* 150; gdyż on dofyc długo vpomina każdego/ dofyc czeka vznánia iego *RejPos* 335v, 75, 85v, 192, 195v [5 r.], 244 [2 r.] (15); *BielSat* E; *RejZwierc* 188v, 262v; *BudBib Ps* 105/13; *SkarŻyw* 4, 56, [223], 335, 503; *KochJez* A2; *ArtKanc* K6; ledwie to vprosił/ dawfzy Actorowi połowicę pieniędzy/ że mu drugiey połowice czekać obiecał. *GórnRozm* F2, M3; *ActReg* 147; A gdyby rok táki był/ coby lie íprzátnąć nie mogło/ tedy lepiej Wiofny czekay. *GostGosp* 112; á co Pan rofkaże/ iuż z tym drugiego rofkazánia nie czekać/ ále zaráz vczynić *GostGosp* 148; *GórnTroas* 66; *GrabowSet* N; *WujNT przedm* 37, s. 557, 1. *Cor* 11 arg; *SkarKaz* 42a, 275a, 352b; Pan czekaiąc pokuty/ mowi: Przyiacielu *KlonWor* 28, 35, 68, 78. Cf *czekać w czym czego*, »z cierpliwością czekać«, »czasu czekać«.

czekać w czym czego (1): W każdej rzeczy czału czekay *BielŻyw* 20.

czekać do czego (4): (z czym gdyby lie było do Seymu czekać miáło/ sílábý ztego [...] vrość mogło) *GórnRozm* M3. Cf »do czasu czekać«.

czekać komu (1): Bo dyabeł fwego pilen gdy lie iego miele/ A nie czeka żadnemu do drugiey niedzyele. *RejWiz* 139.

czekać ku czemu (2): *PatKaz III* 88v; może ízefci Niedziel ku przedaniu nieczekać. *GroicPorz* r.

czekać z czym (11): A bárzo to ná cienkiey ząwždy wiśi nići/ Wierz mi nie czekaia s tym nigdy trzećich wići. *RejWiz* 71, 194; *BielKron* 64v, 403v; Pan długo czeka s pomftą. *RejPos* 195 marg, 195v, 335v; Iesli przyfzło co nowego ná Koronę/ nie czekał Krol z tem Seymu *GórnRozm* M3, M3; *ActReg* 141. Cf *Ze zdaniem okolicznikowym czasu*.

czekać za kim (1): Wierz mi lepszy porządek onby íprawił w Ruśi/ Tylko że zá ítárfzemi on iuż czekać muśi *PaprPan* N2v.

Ze zdaniem dopełnieniowym [*aby* (5), *by* (1), *izby* (1), *inne wskaźniki* (5)] (12): Czeká áby lie vznál á żáłował thego/ Iz ták márníe obráził Páná ták dobrego. *RejWiz* 130v; *RejFig* Aa2v; *BielKron* 146v; *RejAp* 83v; Czeakał pan Kořtká/ izby dáley mowił pan Boiánowfki *GórnDworz* X5v; *RejZwierc* 5, 84; Strálfnyś ty pan: nie korzyfta w duřzy Ktoby czekał/ kiedy cię gníew ruřzy. *KochPs* 112; *SkarŻyw* 113; *MWilkHist* Cv; *PowodPr* 32; *SkarKaz* 241a.

Ze zdaniem okolicznikowym celu [*aby* (1), *by* (1)] (2): *PatKaz III* 88v; A dla tegoż czeka Pan áby lie zmiłował nád wámi *BibRadz Is* 30/18.

Ze zdaniem okolicznikowym czasu [w tym z *zapowiednikiem*: z tym (1); *aż* (3), *ażby* (2)] (5): *RejPos* 245v; Y Więc z tym czekać/ áż będzie táki przekonány práwem? *GórnRozm* C4v; *LatHar* 566; *KlonWor* 9; A ták sfolguy profzę cie fwoiey okrutności/ Czekay máło áż miną morfkie nawálfności. *PudłDydo* B2v.

Zwroty: »z cierpliwością czekać [czego]« (1): [Bóg] z wielką cierpliwością długo czeka ich pokuty *WujNT* 529.

»czasu czekać« (4): *BielŻyw* 20; prze inne trudności muśmy czału czekać *BielKron* 208v; *RejAp* 150; *ModrzBaz* 80v.

»czekać do czasu« (3): czekać Pan do czału/ aby sie pełniły łowá y obietnice iego. *RejAp* 24v, 24v; *RejPos* 335v.

»długo czekać« [szyk zmienny] (23): *RejWiz* 78; Zefzło sie do Ioachymá w dom ludzi niemáło. Nie dáli sie długo czekać y oni pánowie *KochZuz* A4; *BielKron* 64v, 311v; *RejAp* 31v; chciey wípomnieć ná to/ iáko on długo czekał onego nędznego narodu ludzkiego/ niżli ie potopem pokáráć raczył. *RejPos* 195v, 75, 85v, 192, 195, 195v [3 r.] (11); *BielSat* E; *RejZwierc* 188v, 262; *SkarŻyw* 4, 503; *ArtKanc* K6; *WujNT* 529.

»niedługo czekać« (1): Lecz zás nie długo czekáiąc/ wítał ná też mizerną Stolicę Eutychiu *SkarJedn* 392.

Szereg: »czekać, poczekać« [jako pogrózka w wypowiedziach proroków] (4): Czekay poczekay [expecta reexpecta] Czekay poczekay/ Thu trochę/ á thám throchę. *Leop Is* 28/10, *Is* 28/13.

a. *W zaprzeczonej formie imiesłowu przysłówkowego współczesnego (76) lub uprzedniego (1) (77) :* Nie czekájąc wnet wzgárdzili ná wlfem Páńfką rádę *LubPs* Y2v; *ActReg* 164.

nie czekając kogo, czego (66): *MetrKor* 40/814; á tak obudz sie duślo moiá á nieczekáiąc fwitania ieffce wnocy zrozmáytem pieniem day chwałę pánu śwemu. *RejPs* 84v, 86, 137 marg, Ff4v; *MurzHist* C3v; *Diar* 91; *RejWiz* 68v, 189; A gdy ptacy nie dbáli/ iż iuż chłop miał nići/ Vcieklá w dách do niego/ nie czekáiąc wići. *RejZwierc* 126v, 31v; Krol Władziśław nie czekáiąc wyroku Rzymfkiego Krolá odiechał *BielKron* 383v, 105v, 206 [2 r.], 213 [2 r.], 220, 232 (17); *GórnDworz* P8; *HistLan* E; *GrzegŚm* A4; *RejZwierc* 188, 243; *BielSpr* b2v, 56; *WujJud* 9, 180, 219v; *WujJudConf* 30v; A tak ty/ Narodzie Rułki/ tego nie czekáiąc/ radz o duży swoiey. *SkarJedn* 384; Wítaię ránego nie czekáiąc łońcá *KochPs* 89; *SkarŻyw* 59, [223], 257, 390, 519; *KochTr* 12; *StryjKron* 175, 657, 672; *CzechEp* 21; *KochFr* 124; pośeł łye zápłónął: Nie czekáiąc odpráwy/ z izby wfkok wywiónął *PudłFr* 25, 68; *GórnRozm* B4v; *GórnTroas* 71; vbodzy niktory nieczekáiąc Roku [non expectato termino *JanStat* 547]/ dla niedośtátku wydatków z Séymu odieżdzáli *SarnStat* 145; Tákowy pozew wysłzýy nápiłány moze też bydz ná położenie ksiąg nieczekáwfy Roków [non expectata terminorum *JanStat* 535] *SarnStat* 1244, 534, 542, 932, 1232; Więc nie czekáiąc y przewozu drugi/ Przebrnął fzerokie bofá nogá ftrugi *KlonFlis* C3. *Cf nie czekając czym czego, »nie czekając odpowiedzi«.*

nie czekając czym czego (1): Sroga śmierć: lecz bym wolnym żginał był człowiekiem/ Nie czekáiąc tym swoim niefortunnym wiekiem Ośtátniego nieśczęścia *KochPam* 87.

nie czekając na kogo (1): A gdzieby vrzędu Woiewodzého nie było/ tedy nie czekáiąc nań/ vrząd mieyfcki [...] nád tranśgreforem exekucią czynić powinien. *SarnStat* 212.

Ze zdaniem dopełnieniowym [żeby (3), aby (2)] (5): A ten też nie czekáiąc aby mu odpisał/ Dunął w lás *RejZwierc* 11v; *GórnDworz* I3; Kiedy czaś przyłzedł/ wfiędli ná fwe konie/ Nic nie czekáiąc/ żeby łlano po nie. *KochSz* A3v; *GórnRozm* M3; *SarnStat* 533.

Ze zdaniem okolicznikowym czasu [ażby] (2): NiemObr 136; A iż zaráz zniknął z oczu ich/ nie czekaiąc ażby im dał pod drugą ołobą. WujNT 297.

Zwroty: »nie czekając długo« (4): A ták iuż iuż złączaymy moc z mocą nie czekaiąc długo/ odłożmi długie rady BielKron 244v.

»nie czekając odpowiedzi (a. odpowiedzenia)« (3): A nieczekaiątz odpowiedzenia/ wyiewffy kord vderzył na Malkuffa OpecŻyw 106; SkarŻyw 487, 598.

4. Być w przyszłości czyimś udziałem, być przeznaczonym (18) :

czekać kogo (17): iże mnie czeka nietilko profte potępienie ale coż infze⁸⁰ nierowno ciełzfz⁸⁰. MurzHist R4v; KrowObr 125v, 240v; RejWiz 78; á włytycy cię kxiążetá Cefárzem wybráli/ á czekaiąc cie wefele z Antyochowemi kleynoty HistRzym 14v; ModrzBaz 130v; NIie [!] włytday fye lám wltępic/ zacny Woiewodá: Czeká cię loch chłodniuchny/ y zdroiowa wodá: Czeká rządna śmiotáná/ y wieniec różány PudlFr 12, 12; GrochKal 5; Tego ná krésie czeka/ álbo trynog drogi/ Albo prędkki koń álbo bawół złotorogi. KochFrag 23; WujNT Act 20/23; KmitaSpit A2; GosłCast 7; KlónFlis D3v. Cf czekać kogo z czego, Fraza.

czekać kogo z czego (4): Ani mi teraz łáčno dowiádac fye o tym/ Iáka mię z płáczu mégo czeka cześć nápotym. KochTr 4.

czekać na kogo (4): Tufzę/ iż iákiś żywot zácimiony fczęśliwfy W ciemnym obłoku czeka ná nas/ ná čás infzy GosłCast 24.

Fraza: »koniec [kogo] czeka« (4): O wdzięczna oyczyzno moiá/ O mury nieśmiertelnych ręku roboto/ Iáki koniec was czeka? KochOdpr Dv.

II. pf Doczekać [czego] (4) : fłáli zánimi Cefárfcy przyftáwowie/ áby nie odieždžali/ áż by czekali odpifu Cefárfkiego BielKron 224v; Młódź wyśieczono/ pánny ślubu nie czekały/ Káplani zbići/ wdowy pogrzebu nie miály. KochPs 118; SkarŻyw 113 marg; bo wolę vmrzéc/ niżli tákiéy drugiéy nocy czekać KochWz 141.

***** Bez wystarczającego kontekstu (1) :** Harren. Czekác. Expectare. Calag 264b.

Synonimy: I.2. czyhać, nadziewać się, oczekiwać, przewidzieć, spodziewać się; 3. burdać się, ociągać się, odkładać, wstrzymywać się; II. doczekać.

Formacje pochodne: doczekać, doczekać się, naczekać się, poczekać, przeczekać, przeczekać się; oczekawać, oczekiwać.

Cf CZEKAJĄCY, CZEKANIE, CZEKANY